

УТВОРЕННЯ СТАЛЕЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ ПІД ЧАС ПІДСИЛЕННЯ ОБЕТОНУВАННЯМ СТАЛЕВИХ СТИСНУТИХ ЕЛЕМЕНТІВ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ

Розглянуто спосіб підсилення сталевих наскрізних стійок підвального приміщення громадської будівлі, пошкоджених поверхневою та піттинговою корозією, шляхом обетонування.

Ключові слова: корозійні пошкодження сталевих конструкцій, підсилення конструкцій обетонуванням, утворення сталезалізобетонних конструкцій.

Постановка проблеми. Під час реконструкції будівель та споруд можливе виникнення необхідності підсилення сталевих несучих конструкцій із метою їх подальшої експлуатації при збільшенні зусиль в елементах (зміні технології виробництва), при зменшенні поперечного перерізу елемента (значне пошкодження внаслідок корозії) чи при місцевих погинах і вирізах.

Корозійне руйнування є одним з основних пошкоджень будівельних металоконструкцій, для усунення якого обов'язково потрібні додаткові витрати матеріальних ресурсів [1, 2]. Одним з варіантів продовження експлуатації будівлі чи споруди є її капітальна реконструкція: підсилення або заміна окремих елементів конструкцій. Сталеві колони, що мають значний ступінь корозійного пошкодження, можна підсилити обетонуванням. Утворена таким чином «нова» конструкція називається сталезалізобетонною [5].

Аналіз останніх досліджень. Підсилення сталевих конструкцій можна виконувати обетонуванням баз сталевих колон разом із фундаментом, яке веде до зниження розрахункової довжини колони, доцільне при локальному розташуванні дефектів і пошкоджень у нижній частині колони. При значному корозійному пошкодженні металевої стійки по всій довжині можливе повне обетонування гілок колони, що підвищує корозійну стійкість та збільшує площу перерізу [3, 4].

Також за наявності доступу до внутрішнього простору між гілками наскрізних і суцільних перерізів колони можна її підсилити заповненням простору бетоном, що збільшує загальну несучу здатність за рахунок збільшення площі приведенного перерізу [5].

Виділення не розв'язаної раніше частини загальної проблеми. Недоліком таких підсилень є те, що бетон сприймає стискаючі зусилля не відразу, а тільки при збільшенні навантаження та подальшій деформації металевої частини колони.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є опис розробленого ефективного й надійного підсилення сталевих центрально стиснутих колон обетонуванням із включенням останнього у сумісну роботу.

Виклад основного матеріалу. На основі робіт із цього напрямку Л.І. Стороженка, О.В. Семка [6, 7] запропоновано ефективне й надійне підсилення сталевих центрально стиснутих колон обетонуванням із включенням останнього у сумісну роботу. Суть цієї ідеї полягає у заповненні бетоном простору між гілками наскрізних перерізів колон під час їх підсилення з наступним обтисненням бетону для включення його в сумісну роботу зі сталевією підсилюваною частиною. На такий спосіб підсилення автори статті оформили патент України на корисну модель [8].

Порівняно з підсиленням шляхом обетонування сталевих елементів без попереднього обтиснення бетону це підсилення має такі переваги:

–включення бетону підсилення в сумісну роботу зі сталеву підсилюваною частиною та за рахунок цього підвищення загальної несучої здатності;

–знижені витрати на бетон і сам процес бетонування за рахунок підвищення несучої здатності бетону (утворення об'ємно-напруженого стану бетону в металевій оболонці);

–зменшення загальної гнучкості та збільшення стійкості колони;

–підвищення місцевої стійкості полиць гілок наскрізної колони;

–збільшення корозійної стійкості внутрішніх частин гілок металеві колони.

Так на рис. 1 зображений спосіб підсилення сталевих колон (1) під навантаженням шляхом обетонування. При такому підсиленні слід забетонувати колону відразу не по всій висоті, а залишити у верхній її частині вікно (2) для обтискного пристрою (3) і після набору попередньо забетонованою частиною бетону (4) розрахункової призмочої міцності обтиснути бетон підсилення (4) за допомогою домкратів (3), гвинтів, важелів, пружин чи інших пристосувань з обов'язковим контролем величини обтискання. Після проведення обтиснення бетону (4) замінити обтискний пристрій (3) на упори (5) і добетонувати залишене

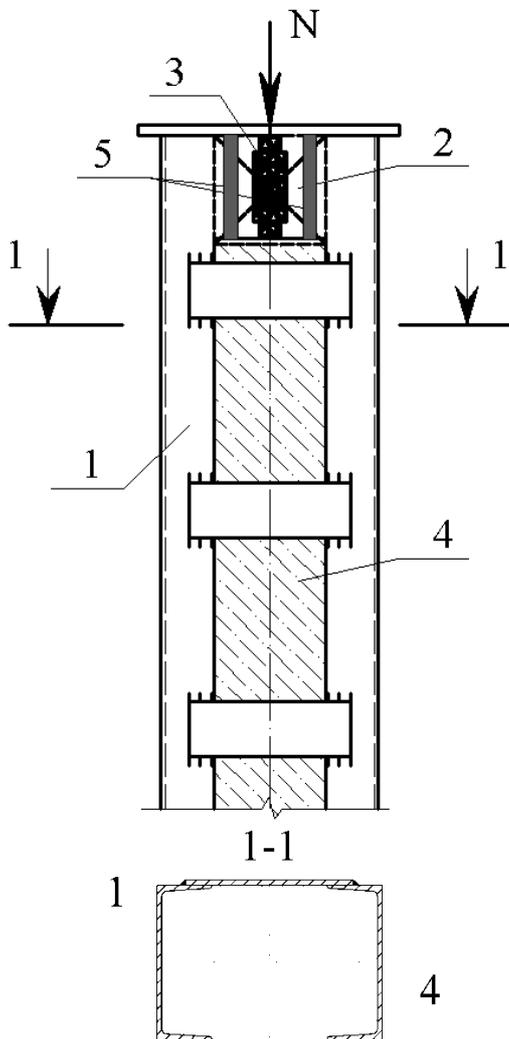

Рисунок 1 – Підсилювана сталева колона під час обетонування

спочатку вікно (2).

Відкриті зовнішні частини сталеві наскрізної колони та елемент обтиснення захищаються відповідно до вимог СНиП 2.03.11-85. Утворений сталезалізобетонний стиснутий елемент розраховують за загальними правилами розрахунку таких конструкцій із врахуванням напружено-деформованого стану конструкції, отриманого нею до підсилення, та порівнюють з проектним після підсилення навантаженням на конструкцію. Розрахункові значення характеристик бетону підсилення приймають за чинними нормативними документами, а підсилюваної металеві частини – виходячи з проектних даних з урахуванням результатів обстежень (корозійних пошкоджень).

Такий спосіб підсилення обетонуванням сталевих колон був упроваджений під час розроблення проекту капітального ремонту підвального приміщення житлового будинку по вул. Жовтневій у м. Полтава. Після проведення обстежень несучих будівельних конструкцій будівлі виникла необхідність підсилення шляхом обетонування існуючих центрально стиснутих колон, виконаних з двох швелерів значно пошкоджених корозією

(рис. 2). Ступінь корозії сталевих колон сягав 30% початкової площі поперечного перерізу.

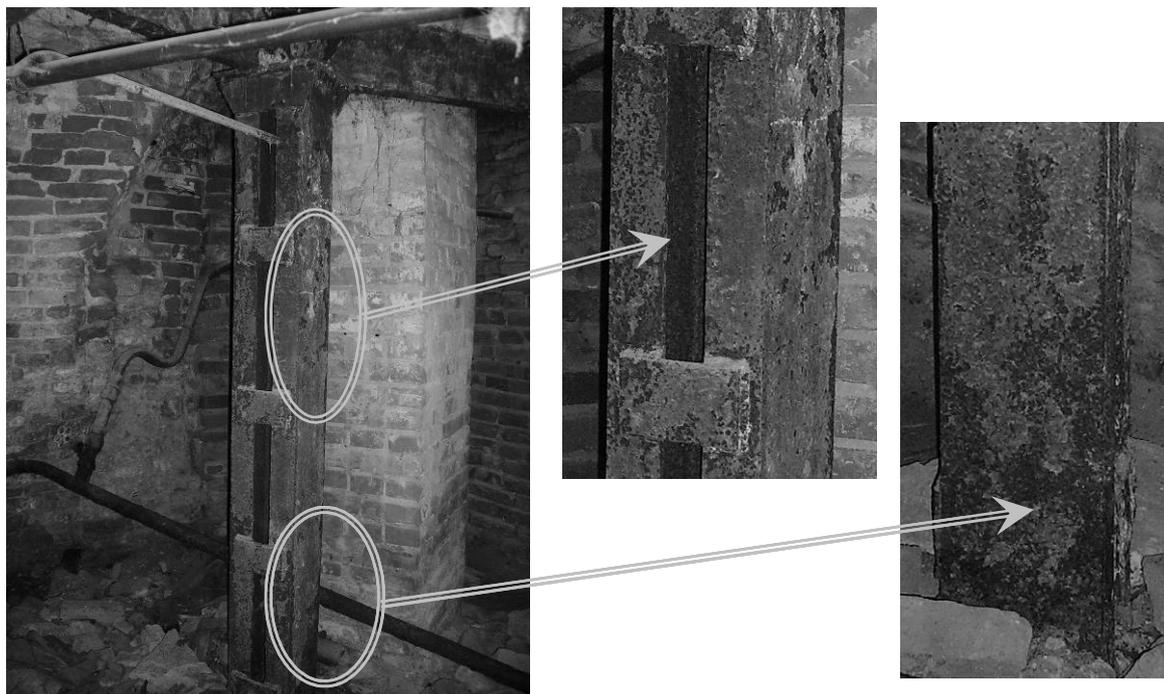
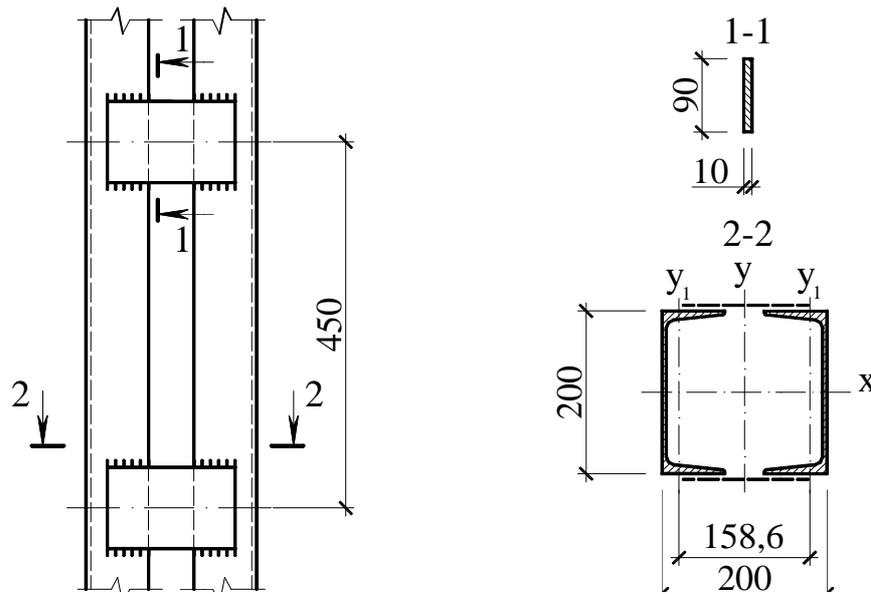

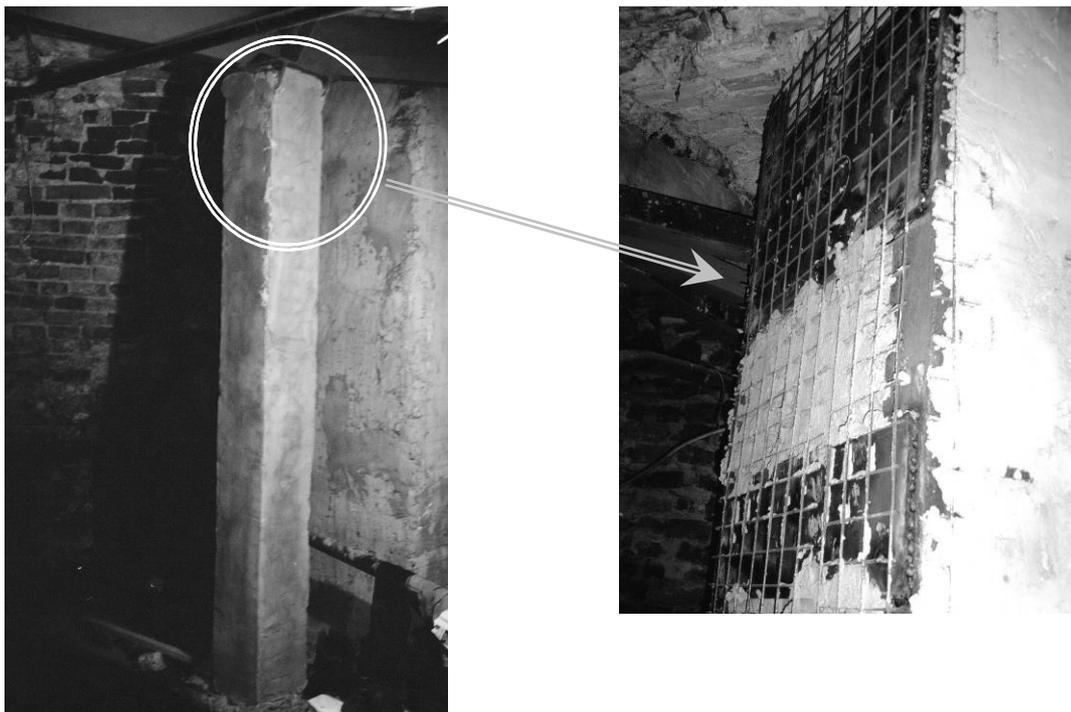
Рисунок 2 – Стійка із двох швелерів, пошкоджених рівномірною корозією

Колони довжиною 2 м виконано з двох швелерів №20, з'єднаних за допомогою планок через 450 мм (рис. 3). Площа некородованого поперечного перерізу елемента $A = 46,8 \text{ см}^2$. Несуча здатність сталеві колони без урахування корозійного зносу становить $N_C = 685 \text{ кН}$. Міцність зварних швів при дії такого навантаження забезпечена. При врахуванні корозійного зносу шляхом зменшення розрахункової площі перерізу несуча здатність колони $N_{C_{kor}} = 467 \text{ кН}$. Було запропоновано забетонувати внутрішній простір між швелерами бетоном класу В20. Із врахуванням включення бетону в роботу стійки $N_{CB_{kor}} = 873 \text{ кН}$, що більше за N_C на 22%. Тобто при підсиленні сталеві колони обетонуванням та виконанні антикорозійного захисту зовнішньої поверхні швелерів можлива її подальша безпечна експлуатація.

Рисунок 3 – Геометричні розміри підсилюваної колони з двох швелерів

З метою антикорозійного захисту зовнішніх поверхонь швелерів стійок було прийнято рішення оштукатурити колони ззовні цементно-піщаним розчином марки М200 по сталевій штукатурній сітці (див. рис. 4).

Рисунок 4 – Корозійний захист зовнішньої поверхні сталевих стійок шляхом оштукатурення по закріпленій сталевій сітці

Висновки. Розроблений спосіб підсилення обетонуванням сталевих колон із включенням у роботу бетону підсилення дає змогу зменшити витрати на бетон за рахунок підвищення несучої здатності бетону (утворення об'ємно-напруженого стану бетону в сталевій оболонці); збільшити загальну стійкість конструкції; підвищити корозійну стійкість внутрішніх частин гілок сталеві колони.

Література

1. Бахвалов, Г. Т. Коррозия и защита металлов / Г. Т. Бахвалов, А. В. Турковская. – М.: Металлургиздат, 1959. – 312 с.
2. Овчинников, И. Г. Моделирование и прогнозирование коррозионных процессов / И. Г. Овчинников, Х. А. Сабитов. – Саратов, 1982. – 61 с.
3. Васильев, А. П. Исследование несущей способности железобетонных колонн с внешним уголковым армированием / А. П. Васильев, В. Н. Голосов, Г. К. Байдильдинова // Пром. стр-во. – 1979. – № 10. – С. 14 – 16.
4. Руководство по проектированию железобетонных конструкций с жесткой арматурой. – М. : Стройиздат, 1978. – 98 с.
5. Стороженко, Л. І. Сталезалізобетонні конструкції / Л. І. Стороженко, О. В. Семко. – Полтава, 2001. – 55 с.
6. Семко, О. В. Імовірнісні аспекти розрахунку сталезалізобетонних конструкцій / О. В. Семко. – Полтава, 2004. – 320 с.
7. Стороженко, Л. І. Сталезалізобетонні конструкції: навчальний посібник / Л. І. Стороженко, О. В. Семко, В. Ф. Пенц. – Полтава: ПолтНТУ, 2005. – 181 с.
8. Пат. на корисну модель 26462 Україна, МПК (2006) E 04 G 23/00. Спосіб підсилення сталевих стиснутих елементів обетонуванням із наступним обтисненням бетону / Семко О. В., Гасенко А. В.; власник Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. – № и 2007 04651; заявл. 26.04.07; опубл. 25.09.07, Бюл. № 15. – 4 с.

*А.В. Семко, д.т.н., проф., Е.П. Воскобойник, к.т.н., с.н.с., А.В. Гасенко, к.т.н., доц.
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка*

СОЗДАНИЕ СТАЛЕЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЙ ВО ВРЕМЯ УСИЛЕНИЯ ОБЕТОНИРОВАНИЕМ СТАЛЬНЫХ СЖАТЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ГРАЖДАНСКИХ ЗДАНИЙ

Рассмотрен способ усиления стальных сквозных стоек подвального помещения гражданского здания, поврежденных поверхностной и питтинговой коррозией, путем обетонирования.

Ключевые слова: *коррозионные повреждения стальных конструкций, усиление конструкций обетонированием, образование сталежелезобетонных конструкций.*

*A.V. Semko, Dr. Tech. Sc., Prof., E. Voskobiinyk, Ph.D., Senior Researcher., A.V. Gasenko, Ph.D., Docent.
Poltava National Technical University named after Yuri Kondratyuk*

CREATION OF STEEL-CONCRETE CONSTRUCTIONS DURING STRENGTHENING BY CONCRETE OF THE STEEL COMPRESSION ELEMENTS OF CIVIL BUILDINGS

The method of strengthening of steel columns of basement apartment of civil building is examined, that damaged superficial and pitting corrosion, way from concrete.

Keywords: *corrosive damages of steel constructions, strengthening of constructions by concrete, creation of steel-concrete constructions.*

Надійшла до редакції 3.09.2012

© О.В. Семко, О.П. Воскобойник, А.В. Гасенко